

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การจัดการศึกษาประเภทวิชาพาณิชย์กรรม เป็นวิชาหนึ่งที่ผู้จบการศึกษาด้านนี้เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกำกับติดตามให้กระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีทักษะในการประกอบอาชีพ เพื่อให้กำลังคนในสาขาวิชาพาณิชย์กรรม สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536) ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคนในสาขาวิชาพาณิชย์กรรม ได้แก่ ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม ฉะนั้นความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรมที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล การศึกษาถึงระดับความรู้ความเข้าใจของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรมในด้านเหล่านี้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการจัดการนิเทศการสอนแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม ได้บรรลุตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา และสนองความต้องการของตลาดแรงงาน

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา โดยประชากรที่ใช้ประกอบด้วยครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรมทุกคนที่ปฏิบัติการสอน ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ทุกแห่งที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม รวม 40 แห่ง จำนวนครู-อาจารย์ 664 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิดเลือกตอบ (Multiple choices) เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน

ประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำส่ง และรวบรวมด้วยตนเองเป็นบางส่วน และบางส่วนใช้บริการไปรษณีย์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาเอกการบัญชี มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 11-15 ปี มีจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์ 31 คาบขึ้นไป มีจำนวนรายวิชาที่สอนต่อภาคเรียน 3-4 รายวิชา ปฏิบัติหน้าที่นอกเหนือจากการสอนในฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับการนิเทศการสอนในประเภทวิชาพาณิชยกรรม ส่วนครู-อาจารย์ที่เคยได้รับการนิเทศการสอน จะได้รับการนิเทศการสอนจากศึกษานิเทศก์

2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความรู้ความเข้าใจ ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง เช่นกัน

ด้านสื่อการเรียนการสอน ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก ยกเว้น กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

ด้านการวัดผลและประเมินผล ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง เช่นกัน

3. ความต้องการการนิเทศการสอน ของครู-อาจารย์ประเภทวิชาพาณิชยกรรม

ในการศึกษาครั้งนี้แบ่งความต้องการการนิเทศการสอน ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม เป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับปานกลาง เช่นกัน

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ทุกกลุ่มวิชา มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เช่นกัน

ด้านสื่อการเรียนการสอน ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อย ยกเว้น กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อย

ด้านการวัดผลและประเมินผล ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกกลุ่มวิชา มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกลุ่มวิชา ปรากฏว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เช่นกัน

การอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน และความต้องการการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สรุปได้ว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ กลุ่มวิชาการบัญชี กลุ่มวิชาการตลาด กลุ่มวิชาการเลขานุการ และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ในด้านสื่อการเรียนการสอน แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศ

การสอนในระดับน้อย และมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ในระดับปานกลาง ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับปานกลางทั้งสามด้าน ส่วนกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอน ในระดับปานกลางทุกด้าน แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นกัน

จากผลการวิจัยมีข้อค้นพบที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าสนใจ และสมควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง แสดงว่ามีความต้องการในการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ถ้าวิเคราะห์ในรายละเอียด พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยที่สุด ทุกกลุ่มวิชา เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร แสดงว่ามีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวณีย์ นนธิโยวาท (2534) ที่พบว่า "อาจารย์ผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรมอาชีวศึกษา มีความต้องการที่จะได้รับการนิเทศในระดับมาก เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรและองค์ประกอบในการใช้หลักสูตร" รองลงมาได้แก่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตร ครู-อาจารย์ ทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย ยกเว้น กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก แสดงว่ามีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก ทุกกลุ่มวิชา ยกเว้นกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมยังมีความเข้าใจน้อยมากเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตร สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวว่าองค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นส่วน

สำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร คือ การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่แปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ หรือเป็นกระบวนการทำน้อมธรรมให้เป็นรูปธรรมขึ้น ซึ่งเป็นงานยากที่สุดของงานครู ซึ่งผู้ที่ทำให้การนำหลักสูตรไปใช้สัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อย ก็คือครูผู้สอนนั่นเอง (สมิทร คุณานุกร, 2518) แต่ก็ยังมีครูผู้ใช้หลักสูตรส่วนมากมุ่งสอนแต่เนื้อหา โดยไม่คำนึงถึงเลยว่า หลักสูตรอะไร หลักสูตรจึงไม่เกิดประโยชน์สัมความมุ่งหมาย ครูควรศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียดเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยดี นอกจากการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตรก็จัดได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกส่วนหนึ่ง สันต์ ธรรมบำรุง (2527) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตร จะทำให้รู้ถึงคุณค่าของหลักสูตร ตัดสินว่าคุณภาพของหลักสูตรมีคุณภาพดีเพียงใด ผลผลิตของหลักสูตรคือผู้เรียนเมื่อจบออกไปแล้วเป็นอย่างไร การประเมินผลจะส่งผลไปยังผู้มีอำนาจในการตัดสินใจว่าหลักสูตรนั้นสมควรที่จะแก้ไขปรับปรุงเพียงใด มีปัญหาอะไรในการใช้หลักสูตรนั้น การประเมินผลหลักสูตรควรจะดำเนินการและกระทำอยู่เสมอเพื่อการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพที่ดีที่สุด ดังนั้นเมื่อผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ องค์ประกอบของหลักสูตร ทั้งในเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินผลหลักสูตรในระดับน้อยที่สุดและน้อย ตามลำดับ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน จึงควรพิจารณาและจัดโครงการนิเทศการสอนให้เหมาะสมและตรงกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอน

2 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง แสดงว่ามีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลางเช่นกัน ถ้าวิเคราะห์ในรายละเอียด พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย เกี่ยวกับลักษณะของวิธีสอน ในกลุ่มวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ นอกนั้นมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่า

ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมกลุ่มวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และกลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก นอกนั้น มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เกี่ยวกับลักษณะของทักษะการสอน กลุ่มวิชาการตลาดมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย นอกนั้น มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่า กลุ่มวิชาการตลาด มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก นอกนั้นมีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง การสอนเป็นกระบวนการอันสำคัญยิ่งของการศึกษาที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ครูในฐานะของผู้ที่จะสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ควรมีความรู้และทักษะ ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการสอนและแสวงหาวิธีการที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ ดังที่ สังกต อุทรานันท์ (2525) กล่าวว่า "การเลือกเทคนิควิธีสอนนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องเลือกเทคนิควิธีสอนให้เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชาต่างๆ ซึ่งการเลือกใช้เทคนิควิธีสอนที่เห็นว่าตนเองมีความสามารถ จึงจะทำให้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ และเจตคติที่ดีได้มากที่สุด" นอกจากครู-อาจารย์ผู้สอนจะเลือกใช้เทคนิควิธีสอนที่เหมาะสมแล้ว ก็ยังต้องมีทักษะในการสอนด้วยเพราะจะช่วยเสริมให้การสอนสัมฤทธิ์ผล ดังที่ สุพิน บุญชูวงศ์ (2358) กล่าวว่าทักษะการสอน หมายถึง การฝึกฝนความชำนาญในเทคนิคการสอนแต่ละอย่าง เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความคล่องแคล่ว และมีความสนใจ ซึ่งสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองก่อนที่จะได้มีการสอนจริงในชั้นเรียน เหมาะสำหรับผู้ที่จะเริ่มจะเป็นครู หรือผู้ที่เป็นครูอยู่แล้วแต่ยังขาดความชำนาญในการสอนบางด้านก็ฝึกทักษะการสอนได้ ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับการศึกษายาวิชาชั้นที่จัดการศึกษาโดยกรมอาชีวศึกษา มุ่งเน้นที่จะฝึกให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นครู-อาจารย์ผู้สอนควรมีเทคนิควิธีสอนที่จะทำให้นักเรียนรู้จักสังเกต มีความคิดรวบยอด สามารถจดจำสิ่งที่เห็นจนกระทั่งนำไปพัฒนาฝีมือและผลงานของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริลักษณ์ บุญวงศ์ (2530) ที่พบว่า ครู-อาจารย์ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา มีความต้องการการนิเทศในด้านเทคนิคและวิธีสอนในระดับปานกลาง และกุลนิษฐ์ สอนวิทย์ (2534) พบว่า ครูผู้สอนวิชาชีพประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม กรมอาชีวศึกษา มีความต้องการการนิเทศการสอนด้านวิธีสอนในระดับมาก ส่วน วัลลภ จันทรตระกูล (2523) พบว่า ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาช่างประมาณ ร้อยละ 90 ต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับ

วิธีสอนและเทคนิคการสอนแบบต่างๆ ในระดับมาก ประกอบกับครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชา พาณิชย์กรรมส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 11-15 ปี ซึ่งนับได้ว่าเป็นเวลานานพอสมควร ถึงแม้ว่ากรมอาชีวศึกษาได้บรรจุครูที่มีความรู้ความสามารถเข้าทำการสอนแล้วก็ตาม แต่วิทยาการต่างๆ เจริญก้าวหน้าขึ้น ตลอดจนเทคนิควิธีสอนก็เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ครู-อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับหน้าที่สมัยหนึ่ง ก็อาจกลายเป็นไม่มีความสามารถเหมาะสมน้อยลงในอีกสมัยหนึ่งได้ จึงจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่เสมอเวลา เมื่อครู-อาจารย์ผู้สอนมีความต้องการการนิเทศการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน โดยเฉพาะเกี่ยวกับลักษณะของวิธีสอนและลักษณะของทักษะการสอน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนิเทศการสอนควรจัดโครงการนิเทศให้เหมาะสมกับความต้องการ เพื่อพัฒนาทักษะและวิธีสอน การนิเทศการสอนสามารถดำเนินการได้หลายวิธีซึ่งอาจเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศที่ แฮร์ริส (Harris, 1985) เสนอไว้เช่น การสังเกตการสอนการสาธิตการสอน และการเยี่ยมชั้นเรียน เป็นต้น

3 ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับมาก ยกเว้น กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อยทุกกลุ่มวิชา ยกเว้น กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสอนทางสายวิชาชีพ จะเน้นในเรื่องการสอนภาคปฏิบัติซึ่งจะเป็นการสอนที่ต้องฝึกให้นักเรียนเข้าใจ มีทักษะ และสามารถนำไปปฏิบัติได้ นั่นคือ นักเรียนจะต้องมีความสามารถปฏิบัติงานได้เมื่อจบการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ ดังนั้นครู-อาจารย์ผู้สอนจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนต่างๆ ตลอดจน วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนภาคปฏิบัติเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นผลทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก จากข้อมูล

สถานภาพพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ทุกกลุ่มวิชา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี ยกเว้น กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มวิชาที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยที่สุด อาจเป็นสาเหตุให้ครู-อาจารย์ผู้สอน กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ยังไม่เข้าใจเรื่องสื่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประจักษ์ ลิ้มสุวรรณ (2530) และ ชันทอง แสนอัม (2530) ที่พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนสังกัดกรมอาชีวศึกษา มีปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมาก และต้องการได้รับการนิเทศการสอนด้านสื่อการเรียนการสอนในระดับมากเช่นกัน ถึงแม้ในภาพรวม ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม จะมีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อย แต่จากสภาพการเรียนการสอนที่เป็นจริงในปัจจุบันพบว่า แม้ครู-อาจารย์ผู้สอนจะมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี แต่ยังมีปัญหาอยู่ที่ไม่นำมาปฏิบัติหรือนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ครู-อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้สื่อการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจจะมีสาเหตุมาจาก จำนวนอุปกรณ์ในโรงเรียนไม่เพียงพอเนื่องจากขาดงบประมาณในการจัดซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับการสรุปผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอาชีวศึกษา ระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) กรมอาชีวศึกษา (กรมอาชีวศึกษา, 2535) พบว่า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ ขาดวัสดุครุภัณฑ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอน สถานศึกษามีความต้องการพัฒนาในด้านเครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ เพื่อการทดแทนสิ่งที่ชำรุดหมดสภาพการใช้งาน และเพื่อเสริมอุปกรณ์ที่ทันสมัย ครู-อาจารย์มีงานในความรับผิดชอบมาก ทั้งจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์มาก และต้องปฏิบัติหน้าที่อื่นนอกเหนือจากการสอนด้วย จึงไม่มีเวลาผลิตหรือเตรียมอุปกรณ์และคิดว่าสามารถสอนได้โดยไม่ต้องใช้สื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภ จันทรตระกูล (2523) ที่พบว่า ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาช่างประมาณร้อยละ 90 ต้องการให้มีการอบรมและนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับ ทักษะการใช้เครื่องมือเครื่องจักร การสร้างและการใช้อุปกรณ์การสอน และผลการวิจัยของ เสาวณีย์ พณิชโยวาท (2535) พบว่า ครู-อาจารย์มีความต้องการในด้านการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนในระดับปานกลาง เมื่อผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ แสดงว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัย

เทคนิค กรมอาชีวศึกษา ยังต้องการที่จะได้รับการนิเทศการสอนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการชี้แนะให้เห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของสื่อการเรียนการสอนด้วย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศการสอน จึงควรนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางการจัดดำเนินการ เพื่อให้ความรู้ด้านสื่อการเรียนการสอนแก่ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม เพื่อจะได้สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4 ด้านการวัดผลและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ถ้าวิเคราะห์ในรายละเอียด พบว่า ในเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการวัดผล ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ทุกกลุ่มวิชา มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก เกี่ยวกับขอบข่ายของการวัดผล ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ กลุ่มวิชาการตลาด กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย แสดงว่ามีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก ส่วนกลุ่มวิชาการบัญชีและกลุ่มวิชาเลขานุการ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่ามีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับปานกลางเช่นกัน เกี่ยวกับความหมายของการวัดผล ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม กลุ่มวิชาการบัญชี กลุ่มวิชาการตลาด กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับมาก ส่วนกลุ่มวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ และกลุ่มวิชาเลขานุการ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอน ในระดับปานกลางเช่นกัน และกลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อย เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์กับเครื่องมือวัดผล ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภท

วิชาพาณิชย์กรรม กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว กลุ่มวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก ส่วนกลุ่มวิชาสัมพันธ์ธุรกิจ กลุ่มวิชาการบัญชี กลุ่มวิชาการตลาด และกลุ่มวิชาการเลขานุการ มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เช่นกัน เกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม กลุ่มวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมาก นอกนั้น มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง แสดงว่า มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เช่นกัน จะเห็นได้ว่าจากผลการวิจัย ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม มีความรู้ความเข้าใจด้านการวัดผลและประเมินผลในระดับน้อยหลายเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วัลลภ จันทรตระกูล (2523) มังกร สรศรี (2529) วิไลลักษณ์ วัฒนานนท์ (2528) ชันทอง แสนอ้อม (2530) และ กุณิษย์ สอนวิทย์ (2530) ที่พบว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนมีปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล ขาดมาตรฐานในการประเมินผล และต้องการได้รับการนิเทศการสอนในด้านการวัดผลและประเมินผลในระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ ครู-อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางด้านวิชาชีพครู จึงขาดความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาชีพครู ทำให้ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชย์กรรม มีความรู้ความเข้าใจในด้านการวัดผลและประเมินผล ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาในภาพรวม และมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อยหลายเรื่อง เมื่อพิจารณาในรายละเอียด ประกอบกับครู-อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับการนิเทศการสอน ในประเภทวิชาพาณิชย์กรรม ซึ่งอาจรวมถึงการไม่ได้รับการนิเทศการสอนด้านการวัดผลและประเมินผลด้วย อนันต์ ศรีโสภา (2524) ได้กล่าวว่า การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของการศึกษาในระดับการศึกษาต่าง ๆ เนื่องจากการวัดจะเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของครูและนักการศึกษา เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการสอน การแนะแนว การประเมินหลักสูตรแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการจัดระบบบริหารทั่วไปของโรงเรียน นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงการเรียนของนักเรียนให้ถูกวิธียิ่งขึ้น การวัดผลการศึกษา เป็นกระบวนการที่มุ่งกำหนดคุณภาพของบุคคลโดยใช้เครื่องมือวัดผล ผลที่ได้จากการวัดสามารถนำไปประเมินเพื่อตัดสินใจ ครู-อาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีความเข้าใจในการ

วัดผลและประเมินผลอย่างชัดเจน เพื่อจะได้นำการวัดผลและประเมินผลไปใช้อย่างถูกต้อง ดังที่ ศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2524) ได้กล่าวว่า "การวัดผลการศึกษาที่มีเทคนิคอยู่มาก นับแต่การสร้างข้อสอบให้สัมพันธ์กับจุดประสงค์ในการสอนให้มีความเที่ยงและความตรง ตลอดจนการให้ระดับคะแนน การวิเคราะห์ข้อสอบและผลการสอบ เพื่อจะนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน หรือใช้ในกิจกรรมเฉพาะอย่าง" ดังนั้น ครู-อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องได้รับการเพิ่มพูนความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนิเทศการสอน ควรเห็นความสำคัญที่จะให้ความรู้แก่ครู-อาจารย์ในด้านนี้ เนื่องจาก การวัดผลและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้รู้ว่า การจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เรื่องการวัดผลและประเมินผล หรือจัดโครงการนิเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของครู-อาจารย์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ครู-อาจารย์ผู้สอน ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง เกือบทุกด้าน ยกเว้น ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า มีหลายเรื่องที่ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม มีความต้องการการนิเทศการสอนในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้เพราะเนื่องมาจากครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ส่วนใหญ่ไม่ได้มีวุฒิทางวิชาชีพแต่มีวุฒิต่างวิชาชีพโดยตรง มีชั่วโมงสอนและภาระหน้าที่เสริมอื่นมาก ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเรียนการสอน นอกจากนั้นครู-อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับการนิเทศการสอนในประเภทวิชาพาณิชยกรรม ดังนั้นการที่ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมจะสามารถปฏิบัติหน้าที่การสอนอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องได้รับการนิเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพครู-อาจารย์ผู้สอน จะต้องจัดการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของครู-อาจารย์ผู้สอนด้านต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอน เพื่อเป็นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนในประเภทวิชาพาณิชยกรรมให้ดียิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

ก. กรมอาชีวศึกษา

1. ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จะสอบบรรจุเข้ารับราชการเป็นครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ให้มีวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูด้วย
2. ควรมีการพัฒนาครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม อย่างต่อเนื่องและมีการปฏิบัติที่จริงจัง ตลอดจนส่งเสริมให้ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานอื่น เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. ควรจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานการจัดการนิเทศการศึกษาของกรมอาชีวศึกษา

ข. หน่วยศึกษานิเทศก์กรมอาชีวศึกษา

1. ควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตร ปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาเป็นระยะ ๆ เพื่อจะได้จัดการนิเทศการสอน ให้ความช่วยเหลือแก่ครู-อาจารย์อย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ควรให้ความช่วยเหลือแก่ครู-อาจารย์ผู้สอน ด้านการเรียนการสอนด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถจัดทำได้ เช่น การให้คำแนะนำ จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ การจัดส่งเอกสารที่เป็นประโยชน์ให้ครู-อาจารย์ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. ควรจัดโครงการนิเทศ ตามความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม
4. ควรมีการติดตามผล ประเมินผลการดำเนินงานทางกรนิเทศการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

ค. ผู้บริหารสถานศึกษา

1. ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการ และศึกษาต่อ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพครู

2. ควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการสอน และสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือครู-อาจารย์ผู้สอนในเรื่องเกี่ยวกับ หลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

3. ควรจัดให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการสอนภายในสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนในแต่ละกลุ่มวิชา

4. ควรให้ครู-อาจารย์ผู้สอนมีโอกาสรับการพัฒนาตนเองจากหน่วยงานอื่น ๆ

5. ควรมีการจัดการศึกษาคูงานสำหรับครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมตามสถาบันต่าง ๆ ที่ประสบความสำเร็จ ในการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มประสบการณ์ตรงให้กับครู-อาจารย์ผู้สอน ในการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

6. ควรพิจารณามอบหมายงานที่ต้องปฏิบัตินอกเหนือจากการสอนให้แก่ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมอย่างเหมาะสมกับเวลาและความสามารถ

7. ควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอสำหรับการดำเนินงานนิเทศการสอน

ง. ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม

1. ควรมีการประชุมปรึกษาหารือ หรือวางแผนการสอนร่วมกันอยู่เสมอ

2. ควรมีความกระตือรือร้นในการค้นคว้า และติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ ทั้งในด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และอื่น ๆ

3. ควรติดตามผลการเรียนการสอนและประเมินผลการสอนของตน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา สภาพและปัญหาในการนิเทศการสอน ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม

2. ควรมีการศึกษา ความต้องการในการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน
วิชาชีพประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาที่สังกัดกองสถานศึกษาอื่น ๆ ของกรมอาชีวศึกษา
3. ควรมีการศึกษา ความต้องการในการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาชีพ
ประเภทวิชาเกษตรกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเกษตรกรรม กรมอาชีวศึกษา

